



Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 6/12
Люксембург, 14 февруари 2012 г.

Решение по дело C-17/10
Toshiba Corporation и други/Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Чешкият орган по конкуренция може да санкционира последиците от световен картел, породени в Чешката република преди присъединяването ѝ към ЕС

Комисията не е компетентна да санкционира тези последици от картела, дори и ако същият е прекратен едва след посоченото присъединяване

Настоящото дело се отнася до световен картел на пазара на комутационни апарати с газова изолация („AIG¹“), на който през различни периоди между 1988 г. и 2004 г. са участвали множество европейски и японски предприятия от сферата на електротехниката. Както Комисията², така и чешкият орган по конкуренция са разгледали случая с картела и са наложили глоби на съответните предприятия. В този контекст чешкият орган по конкуренция е образувал производство, след като Комисията вече е била образувала такова, и е приел решение след това на Комисията. Провеждането на производствата и налагането на глобите става след 1 май 2004 г. — датата, на която Чешката република се присъединява към Европейския съюз.

Комисията разглежда антиконкурентните последици от картела на пазара на Съюза и прилага правилата на конкуренция на Съюза³. Що се отнася до чешкия орган по конкуренция, той разглежда последиците от картела на чешка територия, като прилага чешкото право на конкуренция. Чешкият орган по конкуренция обаче санкционира само последиците от картела, породени в Чешката република преди 1 май 2004 г.

Toshiba и други участвали в картела дружества обжалват решението на чешкия орган по конкуренция пред чешките юрисдикции. Всъщност те считат, че това решение противоречи на европейските правила на конкуренция (в случая на правилата, уредени в Регламент № 1/2003), съгласно които органите по конкуренция на държавите членки автоматично се освобождават от своите правомощия, в случай че Комисията образува производство за нарушение на правилата на конкуренция. В това отношение те подчертават, че както е установила Комисията, картелът е прекратен на 11 май 2004 г. — т.е. след присъединяването на Чешката република към Съюза — и че решението на Комисията се отнася и до последиците от картела на чешката територия. Тези дружества твърдят, че са

¹ AIG са основни компоненти на електрическите подстанции, които служат за преобразуване на тока с високо напрежение в ток с ниско напрежение и обратното. Предназначени са да предпазват трансформаторите от претоварване и/или да изолират токов кръг или дефектен трансформатор.

² С Решение С (2006) 6762 окончателен от 24 януари 2007 г. Комисията налага глоби в размер общо на 750,71 милиона евро. Предприятията, на които са наложени глобите, подават пред Общия съд жалба за отмяна на посоченото решение, като искат и намаляване на глобите, на които са осъдени; относно делата, свързани с европейски предприятия, вж. Решение на Общия съд от 3 март 2011 г. по дело Siemens AG/Комисия (T-110/07), Решение на Общия съд от 3 март 2011 г. по дело Areva, Areva T & D Holding SA, Areva T & D SA, Areva T & D AG, Alstom/Комисия (T-117/07 и T-121/07) и Решение на Общия съд от 3 март 2011 г. по съединени дела Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd., Siemens Transmission & Distribution SA, Nuova Magrini Galileo SpA/Комисия (T-122/07—T-124/07), както и прессъобщение № [15/11](#); относно делата, свързани с японски предприятия, вж. Решение на Общия съд от 12 юли 2011 г. по дело Hitachi и др./Комисия (T-112/07), Решение на Общия съд от 12 юли 2011 г. по дело Toshiba/Комисия (T-113/07), Решение на Общия съд от 12 юли 2011 г. по дело Fuji Electric Co. Ltd/Комисия (T-132/07) и Решение на Общия съд от 12 юли 2011 г. по дело Mitsubishi Electric/Комисия (T-133/07), както и прессъобщение № [70/11](#).

³ Комисията образува производство за налагане на глоби въз основа на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство (Споразумението ЕИП) във връзка с Регламент № 1/2003.

санкционирани два пъти, тъй като чешкият орган по конкуренция им е наложил глоба за нарушение, което вече е било санкционирано с решение на европейско равнище. Подобна практика обаче нарушавала забраната за кумулиране на санкции за едни и същи факти (принципа *ne bis in idem*).

Krajský soud v Brně (окръжния съд на Бърно, Чешка република) иска от Съда на ЕС да установи дали фактът, че картелът е прекратен, както Комисията е приела в решението си, няколко дена след присъединяването на Чешката република към Европейския съюз и че чешкият орган по конкуренция е образувал производство и е приел решение след 1 май 2004 г. — датата, на която влиза в сила и Регламент № 1/2003, означава, че чешкият орган по конкуренция изцяло е загубил правомощията си да разглежда и да санкционира последиците, породени след присъединяването.

Съдът най-напред напомня, че правото на Съюза е задължително за Чешката република от датата на присъединяването ѝ, следователно от 1 май 2004 г., и се прилага в тази държава при условията, предвидени в Договорите и в Акта за присъединяване. В това отношение нито Договорите, нито Акта за присъединяване на Чешката република съдържат указания в смисъл на прилагане с обратна сила на правилата на конкуренция на Съюза по отношение на антиконкурентните последици, породени в тази страна преди присъединяването ѝ. Тъй като обаче изрично указание липсва, принципът на правна сигурност налага последиците да се преценяват с оглед на правните норми, които им съответстват по време, т.е. с оглед на чешкото право. Съдът достига до извода, че **правилата на конкуренция на правото на Съюза не са приложими по отношение на антиконкурентните последици на този картел, след като са породени на територията на Чешката република преди присъединяването ѝ към Съюза.**

По-нататък, по отношение на разпределянето на правомощията в областта на картелите между органите по конкуренция на държавите членки и на Съюза Съдът напомня, че съгласно Регламент № 1/2003 правомощията за прилагане на **правилата на конкуренция на Съюза** са споделени между Комисията и органите по конкуренция на държавите членки. Съдът все пак уточнява, че последните се освобождават от тези правомощия, в случай че Комисията образува производство за налагане на глоба. Освен това когато Комисията образува такова производство, националните органи загубват и възможността да прилагат **разпоредбите на националното право за забрана на картелите.**

Съдът обаче отбелязва, че **в правилата на конкуренция на Съюза не се посочва, че образуването на производство от Комисията води до трайно и окончателно освобождаване на националните органи по конкуренция от правомощията им за прилагане на националното законодателство в областта на конкуренцията.** Напротив, националните органи възстановяват правомощията си, след като образуването от Комисията производство приключи, тъй като правото на Съюза и националното право в областта на конкуренцията се прилагат успоредно. Всъщност правилата на конкуренция на европейско и национално равнище преценяват рестриктивните практики от различни гледни точки и приложните им полета не съвпадат. Съдът все пак уточнява, че националните органи по конкуренция не могат да приемат решение в противоречие на решение на Комисията.

След като Комисията приеме решението си, националните органи могат да разглеждат картела въз основа и на правото на конкуренция на Съюза, ако се съобразяват с решението на Комисията. В това отношение Съдът подчертава, че органите по конкуренция на държавите членки възстановяват правомощията си не само в случаите, когато Комисията е решила да не прилага по отношение на картел правилата на конкуренция на Съюза, но и при всяко друго решение, което Комисията може да приеме въз основа на Регламент № 1/2003.

Поради това **Съдът отговаря, че чешкият орган по конкуренция може да се произнесе по антиконкурентните последици, които картелът е породил в Чешката република преди присъединяването ѝ.**

Накрая, Съдът констатира, че Комисията е санкционирала последиците от картела само в рамките на Европейската икономическа общност⁴, като изрично е визирала тогавашните държави членки на Съюза и държавите, които са били страни по Споразумението за ЕИП. Следователно решението на Комисията не санкционира антиконкурентните последици, които картелът евентуално е породил на територията на Чешката република през периоди преди присъединяването на последната към Съюза. Тази констатация впрочем се потвърждава и от факта, че при изчисляването на размера на глобите в решението на Комисията не са взети предвид държавите, които са се присъединили към Съюза на 1 май 2004 г.

Тъй като чешкият орган по конкуренция е санкционирал само последиците от картела, които са се проявили на чешката територия преди 1 май 2004 г., и същите не са били взети предвид от Комисията при налагане на глобите, Съдът констатира, че поради липса на кумулиране на санкциите **принципът *ne bis in idem* не е бил нарушен.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Европейският съюз, както и Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.